

Riigi Teataja

Ilmub tarvidust mööda.

Toimetus ja talitus:
Riigi trükikojas, Niine tän. 11.
Kontor on avarud kella 8—2.
Sealsamas lehe tellimiste vastu-
võtmine. Kõnetraat: toimetus 445,
kontor 232.

Tellimiste hind:
12 kuu peale 1200 mk.
6 „ „ 600 „
Üksik nr. kuni 32 lhk. . . 10 „
„ „ „ 48 „ . . . 20 „
jne.

Kuulutuste ja teadaannete hind:
Kohtukuulutused — 100 ja 200
marka; kaotatud isikutunnistuste
kuulutused — 50 marka; muud
kuulutused iga mm-rida 8 marka.

Nr. 112.

Laupäeval, 17. detsembril 1927 a.

Nr. 112.

Sisu: Surnud üleajateenijate matmise kulude katmise ja nende perekondade toetamise seadlus.

Vabariigi ohvitseridekogude põhikiri.

Kaitseväge üleajateenijatekogude põhikiri.

Seadlused ja määrused kaitsevägele.

Vabariigi Valitsuse poolt 25. novemb-
ril 1927 a. antud

**Surnud üleajateenijate matmise kulude
katmise ja nende perekondade toetamise
seadlus.**

Üleajateenija surma korral saavad tema
perekonnaliikmed ja ülenevad sugulased toe-
tusena tema teenistustasu edasi ühistel alustel
ja korras riigiteenijate perekonnaliikmetega
ja ülenevate sugulastega. Üleajateenija matmise
kulud tasutakse ühistel alustel riigiteenijate
matmise kuludega.

Riigivanem J. Teemant.

Sõjaminister N. Reek.

Riigisekretär K. Terras.

Vabariigi Valitsuse poolt 7. detsembril
1927 a. kinnitatud

Vabariigi ohvitseridekogude põhikiri.

I osa.

Üldmäärused.

§ 1. Ohvitseridekogud on kaitseväge asu-
tused, mille üldiseks ülesandeks on Vabariigi
ohvitseride ja sõjaväe-ametnikkude koondamine
ühemeelseks isamaaliseks pereks, nende selts-
kondlik ja sõjaline kasvatamine ning arenda-
mine ja majanduslik omaabi.

Ohvitseridekogudeks loetakse väeosakogud
ja keskkogu.

§ 2. Ohvitseridekogudel on juriidilise isiku
õigused.

• Iga kogu võib selles põhikirjas ette nähtud
korras omandada, pantida ja võõrandada kin-
nis- ja vallasvara, asutada kapitale, sõlmida
lepinguid ja enda peale võtta kohustusi ning
nõuda ja kosta kohtus.

Igal ohvitseridekogul on oma pitsat, mille kuu kinnitab sõjaministri abi.

§ 3. Kaitseväge valitsemise ja juhatamise korras kuuluvad ohvitseridekogud ülemuse järelevalve alla üldistel alustel.

§ 4. Ohvitseridekogus, s.o. kogu ruumides, spordi- ja laskeplatsidel jne., samuti kogu ametlikkudel koosolekutel ka mujal, peavad kaitseväelased peale üldiste seltskondlikkude heakommete täitma kõiki sõjaväelise distsipliini nõudeid.

Kogu liikmete ja alaliste külaliste ühiseks püüdeks peab olema kogu kõrgete eesmärkide teostamine, kogu väärilikkuse ja au kõrgelhoidmine.

§ 5. Juhatusel liikmed, või kui neid kohal ei ole, siis kohalolev vanem kogu liige, peavad valvama, et kõik koosolijad täidaks kogu korra nõudeid.

§ 6. Kui keegi koosolijatest ei täida kogu korra nõudeid, siis on iga kogu liige, kui meeldetuletus tagajärgi ei anna, kohustatud sellest teatama kogu juhatuse liikmele, või, kui neid kohal ei ole, siis vanemale kohalolevale kogu liikmele.

Korra jaluleseadmiseks teeb juhatuse liige korraldusi, kui temast vanemat kogu liiget kohal ei ole, vastasel korral teatab asjast viimasele korraldamiseks.

Juhatusel liikme ja vanema juuresoleva kogu liikme korraldused korra jaluleseadmiseks täidetakse kõikide nooremate kaitseväelaste poolt kui ülema käsud; enesest vanemate kaitseväelaste käsutamiseks pöördub juhatuse liige või vanem juuresolev kogu liige väeosakogus — väeosa ülemale, keskkogus aga — sõjaministri abi poole.

§ 7. Igast sarnasest korraldusest teatab korraldusetehtaja kogu juhatusele, kes kohustatud on sündmuse asjas seisukoha võtma, ning kui tegemist on üldise sõjaväelise korra või distsipliini rikkumisega, ette kandma väeosakogus — väeosa ülemale, keskkogus — sõjaministri abi.

§ 7. Selle põhikirja arendamiseks paneb iga kogu (väeosakogud ja keskkogu) oma juures maksuma kodukorra. Kodukord võetakse vastu kogu üldkoosolekul.

Väeosakogu kodukorra kinnitab ja kuulutab väeosa käsukirjas väeosa ülem.

Keskkogu kodukord kinnitatakse keskkogu juhatuse ettepanekul sõjaministri abi poolt ja avaldatakse sõjaministri käsukirjas.

II osa.

Väeosa ohvitseridekogu.

1. peatükk. Asutamine ja ülesanded.

§ 8. Igas üksikus väeosas, kus vähemalt 10 ohvitseri alaliselt teenivad, asutatakse ohvitseridekogu.

Administratiivselt iseseisvas kaitseväge asutuses, kus vähemalt 10 ohvitseri alaliselt teenivad, võidakse asutada ohvitseridekogu diviisi ülema või temale vastava asutuse ülema eriloaga.

Väeosa ja asutus, kus alaliselt teenivad vähem kui 10 ohvitseri, liitub kogu loomiseks teise väeosaga diviisi ülema või temale vastava asutuse ülema otsusel.

Sõjaministeeriumi keskasutuste liitumist otsustab sõjaministri abi.

Liitunud väeosade ja asutuste kogu suhtes väeosa ülema kohuseid täidab aastmises vanem väeosa või asutuse ülem.

Liidetud kogus on kõigil liikmetel ühesugused õigused.

§ 9. Kogu asutamisest kuulutab väeosa või asutuse ülem käsukirjas.

§ 10. Väeosa ohvitseridekogu ülesandeks on:

- 1) arendada ohvitseride üldist ja sõjalist haridust;
- 2) ühendada oma liikmeid ja kasvatada nende keskel isamaa-armastust, kohusetruudust ja autunnet;
- 3) kaasa mõjuda, et liikmete vahel sõbralik vahekord valitseks;
- 4) majandusliselt aidata kogu liikmeid;
- 5) teenistusest vabal ajal võimaldada liikmetele väärilist meelelahutust.

2. peatükk. Koosseis.

§ 11. Kogu koosseisu kuuluvad: 1) auesimees, 2) tegevliikmed, 3) toetajad liikmed ja 4) alalised külalised.

§ 12. Väeosa ülem on kogu auesimees. Kahe või mitme väeosa liitumise korral on auesimeheks aastmises poolest vanem väeosa või asutuse ülem.

§ 13. Tegevliikmeteks on:

- 1) väeosakogu asutamise korral — kõik väeosas või asutuses alaliselt teenivad ohvitserid, kes enne olid mõnes kogus tegevliikmed;
- 2) hiljem — väeosas teenivad ohvitserid ja sõjaväe-ametnikud, kes kogu üldkoosoleku poolt kogu tegevliikmeteks vastu võetud.

§ 14. Ohvitseriks ülendamise puhul või reservist või maakaitseväest või väljamaa sõjaväest väeosa teenistusse määratud ohvitseri ei või vastu võtta tegevliikmeks enne 6-kuulist tegelikku teenistust väeosas toetaja liikmena.

Järgmisse auastmesse ülendamisega omab toetaja liige tegevliikme õigused rippumata üldkoosoleku otsusest.

§ 15. Sõjaväe-ametnikud võetakse tegevliikmeteks üldkoosoleku äranägemise järele.

§ 16. Ühe väeosakogu tegevliige, keda teenistusse üle viiakse teise väeossa, on ilma erilise vastuvõtmiseta selle teise väeosakogu tegevliige, kuid langeb oma endise teenistuskoha kogu tegevliikmete nimekirjast välja.

§ 17. Toetajateks liikmeteks on:

- 1) väeosas alaliselt teenivad ohvitserid ja sõjaväe-ametnikud, keda veel pole tegevliikmeteks vastu võetud;
- 2) teiste väeosakogude tegev- ja toetajad liikmed ja kõik teistest väeosadest juurde komandeeritud ohvitserid ja sõjaväe-ametnikud.

Peale selle võib toetajateks liikmeteks vastu võtta kaitseliidus ja teistes ametikohtades teenivaid aktiiv ohvitseri, samuti ka auväärlikke reserv-, maakaitseväe- ja eru-ohvitseri ja sõjaväe-ametnikke.

§ 18. Alalisteks külalisteks on väeosa ohvitseride ja sõjaväe-ametnikkude perekonnaliikmed. Peale selle võib alaliseks külaliseks vastu võtta iga isikut, kes kogu toetab ja kogu põhimõtteid pooldab.

§ 19. Toetajaid liikmeid ja alalisi külalisi võtab vastu kogu juhatus üldkoosoleku poolt kodukorras antud juhtnõrde alusel.

§ 20. Toetajatel liikmetel on õigus osa võtta kogu elust ühistel alustel tegevliikmetega, välja arvatud need õigused, mis selles põhikirjas ja kodukorras eriti ainult tegevliikmete kohta on ette nähtud.

§ 21. Alalised külalised võivad kogu ruumidesse ilmuda ja seal viibida kodukorras kindlaks määratud ajal ning tingimustel.

§ 22. Väeosas mitte teenivad toetajad liikmed ja alalised külalised, kes kogu eesmärkide vastu töötavad või kogu määrusi ja kodukorda ei täida, heidetakse juhatuse otsusel kogust välja.

Kogu tegev- ja toetajaliikmele, kes end korduvalt kogu eesmärkide vastaselt üleval peab, on kogu juhatusel õigus ajutiselt ära keelata kogu asutuste ja ruumide kasutamise kogu poolt korraldatud pidustuste puhul.

Igast eelpool tähendatud otsusest teatab kogu juhatus, pärast selle kinnitamist väeosa ülema poolt, keskkogule ja annab aru lähemale väeosakogu üldkoosolekule.

§ 23. Iga tegevliige, samuti väeosas teeniv toetajaliige, kes soovib abiellu astuda, on kohustatud sellest teatama kogu juhatusele. Kogu juhatusel on õigus nõuda tegev- või toetajaliikme tulevase abikaasa kohta andmeid.

Leiab kogu juhatus, et kavatsetav abielu kogu korda, väärilikkust ja au võib ähvardada, või kogu liikme edaspidist seltskondlikku ja sõjalist kasvatust ja arendamist ei võimalda, siis teatab juhatus selle oma arvamise abielluda soovijale liikmele ja hoiatab teda soovimata abielu tagajärgede eest.

Selles paragrahvis ette nähtud toimetused, selle andmed ja tagajärjed hoitakse täies saladuses.

§ 24. Astub liige hoiatusele vaatamata abiellu, siis võib kogu juhatus liikme abikaasat kogu alaliste külaliste nimekirja mitte võtta ja temale ära keelata kogu elust osavõtmise.

3. peatükk. Väeosakogu organid.

§ 25. Väeosa ohvitseridekogu organiteks on: 1) üldkoosolek, 2) juhatus, 3) revisjonikomisjon ja 4) majavanem.

Üldkoosolek võib tarbekorral asutada kogu juurde selles põhikirjas eriti ette nägemata ametikohti ja nende ametite ülesandeid, õigusi ja kohuseid ära määrata selle põhikirja ja kodukorra alusel.

1. Üldkoosolek.

§ 26. Üldkoosoleku ülesanne on:

- 1) juhatuse, revisjonikomisjoni, majavanema ja muude kogu liikmetest ametisikute valimine ja vabastamine;
- 2) juhatuse poolt esitatud aruannete ja eelarve läbivaatamine ja vastuvõtmine;
- 3) kogu tegevliikmete vastuvõtmine;
- 4) kaebuste läbivaatamine juhatuse ja revisjonikomisjoni liikmete, majavanema ja muude kogu valitud ametisikute tegevuse kohta, nende vastutusele võtmine ja ametist eemaldamine;
- 5) kodukorra ning muude kogu tegevusse puutuvate üldiste juhtnõrde määruste vastuvõtmine;
- 6) selles põhikirjas ette nägemata, kuid tarvilikkude ametikohtade asutamine kogu juurde ja erikomisjonide valimine;

- 7) kogule kinnisvara omandamise, pantimise ja võõrandamise, laenude tegemise, iga-suguste kohtulikkude nõudmiste esitamise ning kodukorras ette nähtud tähtsamate majanduslikkude küsimuste otsustamine igasuguse summa suuruses;
- 8) liikmetele ühekordsete maksude pealepane-mine erakorraliste kulude katmiseks;
- 9) kogu laenu- ja hoiukassa asutamise otsus-tamine;
- 10) teiste kogudega ühise ettevõtte asutamise otsustamine.

§ 27. Üldkoosoleku hääleõiguslikkudeks liikmeteks on kogu tegevliikmed. Kodukorras ette nähtud alustel võidakse üldkoosolekule lubada ka toetajaid liikmeid nõuandva sõna-õigusega.

§ 28. Üldkoosolek on korraline või era-korraline. Korraline koosolek on aasta-aruande läbivaatamiseks ja eelarve kinnitamiseks ning juhatuse ja revisjonikomisjoni valimiseks. Kor-ralisel koosolekul võib ka muid jooksvaid küsimusi arutada. Erakorralised koosolekud kutsutakse kokku väeosa ülema, kogu juhatuse, revisjonikomisjoni või 1/3 kogu tegevliikmete algatusel. Üldkoosoleku aja, koha ja päeva-korra määrab kindlaks väeosa ülem ja aval-dab käsukirjas.

§ 29. Osavõtmine üldkoosolekust, samuti hääletamisest üldkoosolekul on tegevliikmetele sunduslik. Üldkoosolekult ära jääda võib tegev-liige ainult väeosa ülema loaga.

Kui nõuetav arv tegevliikmeid kokku ei tule, siis määratakse uus üldkoosolek ühe nädala jooksul, sarnasel ajal, et tarviline arv liikmeid üldkoosolekust osa võivad võtta.

§ 30. Üldkoosoleku avab juhatuse esi-meel, mille järele koosoleku juhataja ja proto-kolli kirjutaja valitakse.

Koosoleku juhataja valvab korra järele, vaatab, et arutamisele tuleksid ainult need küsimused, mis päevakorda üles võetud, juhib hääletamist ja lõpetab avaldused, mis päeva-korrast kõrvale kalduvad.

Üldkoosolekult enne lõppu lahkuda võib liige ainult koosoleku juhataja loaga.

§ 31. Üldkoosoleku otsused protokolleeri-takse ning nad astuvad jõusse kinnitamisega väeosa ülema poolt. Kinnitatud protokollist ära kiri saadetakse teadmiseks diviisi ülemale ja keskkogule.

§ 32. Kodukord ning kodukorra lisana antavad üldised juhtnõõrid esitatakse väeosa ülemale kinnitamiseks pärast heakskiitmist keskkogu juhatuse poolt.

§ 33. Üldkoosolek on otsusevõimne, kui $\frac{1}{2}$ kogu nimekirjas olevatest tegevliikmetest koos on.

Erandina on nõutav üldkoosolekust $\frac{2}{3}$ kogu nimekirjas olevate tegevliikmete osa-võtmine:

- 1) juhatuse, revisjonikomisjoni ja majavanema valimiseks, kaebuste läbivaatamiseks juha-tuse ja revisjonikomisjoni liikmete, maja-vanema ja muude kogu valitud ametisikute tegevuse kohta, nende ametist eemalda-miseks ja vastutusele võtmiseks;
- 2) uute ametikohtade asutamiseks kogu juurde;
- 3) tegevliikmete vastuvõtmiseks;
- 4) kinnisvara omandamiseks, pantimiseks ja võõrandamiseks, laenude tegemiseks;
- 5) erakorraliste liikmemaksude määramiseks;
- 6) kogu laenu- ja hoiukassa asutamise otsusta-miseks;
- 7) teiste kogudega ühise ettevõtte asutamise otsustamiseks.

§ 34. Piirivalves võib üldkoosolekuid ära pidada esitajate kaudu, kusjuures iga viie ohvitseri kohta peab olema üks esitaja, kodu-korras ette nähtud alustel.

§ 35. Üldkoosoleku otsused tehakse lahti-sel hääletamisel.

Kinnist hääletamist tarvitatakse: 1) juha-tuse, revisjonikomisjoni, majavanema ja muude kogu liikmetest ametisikute valimisel, eemal-damisel ja vastutusele võtmisel, 2) uute tegev-liikmete vastuvõtmise küsimuste otsustamisel, 3) juhtumisel, kui kinnist hääletamist nõuab $\frac{1}{4}$ üldkoosolekust osa võtvatest tegevliikme-test.

§ 36. Otsused tehakse üldkoosolekul liht-hääleenamusega.

Erandina üldreeglist nõutakse vähemalt $\frac{2}{3}$ koosolekul olivate häältest järgmiste otsuste tegemiseks:

- 1) kinnisvara omandamiseks, pantimiseks, võõ-randamiseks ja laenu tegemiseks;
- 2) erakorralise liikmemaksu määramiseks;
- 3) kogu laenu- ja hoiukassa asutamise otsus-tamiseks;
- 4) kodukorras eriti tähendatud tähtsamate majanduslikkude küsimuste otsustamiseks;
- 5) teiste kogudega ühise ettevõtte asutamise otsustamiseks.

2. Kogu juhatuse.

§ 37. Juhatuse esitab kogu ja teostab kogu eesmärgi selle põhikirja ja kodukorra alustel, üldkoosoleku ja väeosa ülema järelevalve all.

Juhatuse ülesandeks on eriti:

- 1) aruannete ja eelarve kokkuseadmine;
- 2) kogu varanduse valitsemine;
- 3) majanduslike küsimuste otsustamine põhikirja, eelarve ja üldkoosoleku juhtnööride piires;
- 4) lepingute ja tehingute sõlmimine ja volituste väljaandmine kogu nimel;
- 5) otsustada nõudmist esitamist kohtus kuni 100.000 margani, välja arvatud nõudmised kinnisvara pärast;
- 6) seada kokku kogu tegevusse puutuvaid üldiseid juhtnööre ja määrusi ning esitada need üldkoosolekule vastuvõtmiseks;
- 7) revideerida kogu summasid, raamatu- ja arvepidamist, vähemalt kord kuu jooksul;
- 8) valvata korra järele kogu sisemises elus, eriti, et liikmed ja külalised täidaksid kogu elusse puutuvaid määrusi;
- 9) läbi vaadata ja lahendada ülestõstetud kaebusi oma võimupiirides ning esitada üldkoosolekule küsimused, mis juhatuse otsustamisele ei kuulu;
- 10) esitada väeosa ülemale küsimused, mis juhatuse ega üldkoosoleku otsustamisele ei kuulu.

§ 38. Kogu auesimees täidab esimehe kohuseid oma äranägemise järele pidulikkudel juhtumistel, nagu: aktused, koosviibimised, eriti tähtsate külaliste vastuvõtmised jne.

§ 39. Kogu juhatus ja kaks juhatuse liikme kandidaati valitakse ametisse üldkoosoleku poolt tegevliikmete seast.

Juhatusse kuuluvad: esimees, abiesimees, sekretär ja laekahoidja.

§ 40. Valitavad peavad olema: juhatuse esimees — vähemalt kapteni auastmes, teised juhatuse liikmed — vä emalt leitnandi auastmes; valitavad peavad olema ohvitserina vähemalt kolm aastat tegelikult Vabariigi kaitseväes teeninud.

§ 41. Juhatus esimees valitakse eraldi, kusjuures valituks loetakse kõige rohkem hääli saanud tegevliige. Juhatus liikmed ja nende kandidaadid valitakse ühiselt. Juhatus liikmeteks valituks loetakse häälteenamuse järjekorras kolm esimest, kuna kaks järgmist juhatuse liikmete kandidaatideks valituks loetakse.

Kõige rohkem hääli saanud juhatuse liige loetakse juhatuse abiesimeheks.

Võrdse arvu hääli saanud valitakse ümber.

Sekretäri ja laekahoidja ametid kahe juhatuse liikme vahel jagab juhatus.

§ 42. Juhatus liikmed ja kandidaadid valitakse ühe aasta peale. Ükski tegevliige ei või keelduda end valida laskmast, välja arvatud valimine kaks aastat järgimööda.

Uus juhatus astub ametisse pärast valimiste tagajärgede avaldamist väeosa käsukirjas.

§ 43. Juhatus otsused tehakse lahtisel hääletamisel liht-häälteenamusega. Kui hääled pooleks lähevad, annab ülekaalu esimehe hääle.

Juhatus otsused kantakse protokollis ning nad astuvad jõusse kinnitamisega väeosa ülema poolt.

3. Revisjonikomisjon.

§ 44. Ohvitseridekogu majapidamise revideerimiseks valib üldkoosolek ühe aasta peale kolme- kuni viieliikmelise revisjonikomisjoni tegevliikmetest. Revisjonikomisjoni liikmete äraoleku puhuks valitakse neile kaks kandidaati.

Revisjonikomisjon valib oma seast esimehe ja asetäitja.

§ 45. Revisjonikomisjon valvab kogu majapidamise seaduslike kogu otstarbekohasuse järele. Selle ülesande täitmiseks revisjonikomisjon:

- 1) võib igal ajal oma äranägemise järele kogu majanduslikku asjaajamist revideerida, kuid on kohustatud seda tegema vähemalt üks kord iga nelja kuu jooksul;
- 2) revideerib möödunud aasta tegevuse aruannet enne selle esitamist üldkoosolekule, võrdleb aruannet raamatute ja dokumentidega, kogu kapitalidega ja muude varandustega; aruande revideerimiseks määratakse kodukorraga tähtaeg, mitte alla ühe kuu;
- 3) vaatab läbi järgneva aasta eelarve enne selle esitamist üldkoosolekule ja
- 4) võtab juhatuse kutsel nõuandva häälega osa lepingute ja tehingute otsustamisest, lepingute tekstide kokkuseadmisest ja väärtuste hindamisest.

§ 46. Revisjonikomisjoni kutsub koosolekuteks kokku komisjoni esimees, kas oma algatusel, komisjoni kahe liikme, või $\frac{1}{6}$ kogu tegevliikmete nõudmisel.

Revisjonikomisjoni koosolekud on otsusevõimsed, kui koos on vähemalt esimees või tema asetäitja ja kaks liiget.

Revisjonikomisjon kannab oma otsused protokollis ja esitab need väeosa ülemale ja üldkoosolekule.

4. Majavanem.

§ 47. Üldkoosolek valib tegevliikmete seast majavanema. Majavanemaks võib valida tegevliiget, kes vähemalt 3 aastat Vabariigi kaitseväes ohvitserina on teeninud.

Juhatuse koosolekust võtab majavanem nõuandva sõnaõigusega osa, kui juhatus seda tarvilikuks peab.

§ 48. Majavanema ülesandeks on kogu ruumide, sissesade ja koduse majapidamise vahetu valitsemine kogu juhatuse järelevalve ja juhtimise all.

Eriti majavanem:

- 1) akteerib kogu maja ja selle alla kuuluva kinnisvara, ruumide, sissesade ja muu koduse varanduse seisukorra, vastuvõtmise ja üleandmise;
- 2) kannab hoolt, et p. 1 ette nähtud vara heas korras oleks ja õigel ajal remonteeritud saaks;
- 3) teeb juhatusele ettepanekuid teenijate palkamiseks (einelauda, kööki jne.) ja juhatab teenijate tööd;
- 4) valvab sisemise korra järele kogu ruumides, võtab tarvitusele temale kodukorras ja muudes korra kohta antud üldmäärustes ette nähtud võimupiirides abinõud korra-rikkumiste lõpetamiseks ja kannab sarnas-test juhustest ette kogu juhatusele;
- 5) peab arvet ja annab juhatusele aru temale tarvitada antud summade kohta.

4. peatükk. Kogu varandus ja arvepidamine.

§ 49. Kogu vara suurenemisallikateks on:

- 1) liikmemaksud;
- 2) riigikassa ja keskkogu poolt antavad toetussummad;
- 3) riigi poolt kogule üle antav kinnis- ja vallasvara, samuti riigi poolt ruumide üürimiseks antavad summad;
- 4) oma vara kasutamisest saadav vili, samuti igasuguste maksuliste pidude, kontsertide ja muude lõbustuste kasu ülejäägid;
- 5) väeosa ülema loal vastu võetavad annetused ja sõjaministri loal vastu võetavad asutised;
- 6) mitmesugused juhuslikud sissetulekud.

§ 50. Liikmemaksu võetakse auesimehelt, kõigilt tegevliikmetelt ja üldkoosoleku otsusel ka toetajatelt liikmetelt. Auesimehelt, tegevliikmetelt ja väeosas teenivatelt toetajatelt liikmetelt võetakse liikmemaksu 1% suuruses nende põhipalgast, kuna teiste toetajate liikmete liikmemaksu suurus üldkoosoleku poolt kindlaks määratakse.

Teise väeosa juurde komandeeritud tegevliikmelt maksu ei võeta, kui tema komandeermise paigas toetaja liikmena maksustatud on.

Erakordsete kulude katmiseks võib üldkoosolek väeosa ülema nõusolekul ühekordselt lisaliikmemaksu määrata.

Liikmemaks arvatakse tegevliikmete ja kaitseväes teenivate toetajate liikmete palgast maha ja saadetakse kogu juhatuse käsutusse.

§ 51. Kogu liige võib maksustatud olla ainult ühe kogu kasuks. Lahkarvamiste puhul üksikute kogude vahel otsustab keskkogu juhatus, missugusele kogule ohvitser vaielusaluse liikmemaksu peab maksma.

§ 52. Ohvitseridekogud saavad nii riigikui eramajades ruume, kütet ja valgustust, kui kaitseväe asutused.

§ 53. Kogu ruume ei tohi välja üürida, ükskõik missugusteks otstarveteks, ka heategevateks ühes arvatud.

§ 54. Rahatrahve võib määrata ainult raamatukogu tarvitamise eeskirjade mittetäitmise eest. Muud rahatrahvid on keelatud.

§ 55. Kogu rahasummad ja väärtpaberid hoitakse alal riiklikus pangaasutuses.

§ 56. Kogu raha ja muud varandust tarvitab juhatus kogu kasuks oma parema äranägemise järele kogu eelarves, kodukorras ja selles põhikirjas ette nähtud alustel ja piirides.

§ 57. Kogu vallasvara kohta peetakse üksikasjalised nimekirjad igal majanduse alal eraldi.

Kogu arvepidamist peetakse kodukorras välja töötatud raamatute järele.

Aruande-aasta loetakse 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini.

§ 58. Hiljemalt 15. veebruariks annab juhatus revisjonikomisjonile möödunud aasta tegevuse aruande läbivaatamiseks ja revideerimiseks.

Revisjonikomisjoni poolt läbi vaadatud aruande esitab juhatus ühes revisjonikomisjoni märkustega ja oma seletustega üldkoosolekule.

§ 59. Ohvitseridekogu liige vastutab tema kätte usaldatud kogu varanduse, kui teenistuse alal tema kätte usaldatud riigivaranduse eest.

§ 60. Ohvitseridekogu võlad ja muud kohustused ei pea tõusma kogusummas üle kogu kõigi tegevliikmete ühe kuu palga summa.

Erakorralistel juhtumistel sõjaministri abi võib teha erandeid selle paragrahvi nõudmisest.

§ 61. Kogud on kohustatud esitama diviisi ülemale iga kolme kuu järele aruanded kogu võlgade ja kohustuste kohta.

§ 62. Diviisi ülem valvab § 60 tähendatud nõudmise täitmise järele ja, kui kogu võlad ja muud kohustused kogusummas selle piiri ületavad, paneb tema väeosa ülema kaudu kogule ette tarvitusele võtta abinõusid kogu võlgade ja kohustuste vähendamiseks.

5. peatükk. Kogu asutused.

§ 63. Kogu eesmärkide saavutamiseks asutatakse väeosade kasiinod söögi- ja lugemistubadega, spordiväljad ja saalid ühes spordiabinõudega, raamatukogud jne. vastavalt manduslikkudele oludele.

§ 64. Raamatukogu juhatamise ja tarvitamise kord määratakse kindlaks kodukorras.

Kogu raamatukogu täiendatakse juhatuse valiku järele.

§ 65. Kogu liikmetele hea ja odava eine võimaldamiseks võib kogu asutada alalisi või ajutisi einelaudu.

Einelauas on lubatud võlgu anda ainult sööki, kusjuures krediidid suurus kodukorras kindlaks määratakse.

§ 66. Ohvitseridekogude einelauad, kus ohvitserid ise maja peavad, ilma eraisikule välja rentimata, ei kuulu ärimaksu alla riigi ja omavalitsuste kasuks.

§ 67. Ohvitseridekogudele on keelatud asutada ettevõtteid, mis ärilise riisikoga ähvardavad ja ohvitseridekogu eesmärkide teostamisega otsekohe seotud ei ole.

6. peatükk. Mitme kogu ühised ettevõtted.

§ 68. Ühte garnisoni või diviisi kuuluvate väeosade või asutuste kogud võivad ühiselt asutada einelaua, kasiino ja muid kogule lubatud ettevõtteid.

Sarnase ühise ettevõtte asutamise otsustavad vastavad kogud eraldi.

§ 69. Kui kogud on põhimõttelikult otsustanud ühise ettevõtte asutada, valib iga kogu kaks tegevliiget ühisesse komisjoni, kes ühise ettevõtte kodukorra välja töötab. Komisjoni esimees on auastmes vanem ohvitser. Ühise ettevõtte kodukord peab kindlaks määrama ettevõtte juhtimise, tema kasutamise üksikute kogude ja liikmete poolt, iga kogu ainelise toetuse ettevõttele, tema asjaajamise kontroleerimise ja likvideerimise korra. Peale selle võib kodukord sisaldada veel teisi juhatusi kohalistele oludele vastavalt.

Kodukord loetakse vastuvõetuks, kui iga üksik ühinenud kogu selle eraldi on vastu võtnud.

§ 70. Ühise ettevõtte asutamise otsuse ja ettevõtte kodukorra kinnitab peale kodukorra vastuvõtmist iga ühinenud kogu poolt vastavalt garnisoni või diviisi ülem, ära kuulates keskkogu juhatuse arvamist, ja avaldab käsukirjas. Kodukord astub jõusse avaldamisega käsukirjas.

§ 71. Ühise ettevõtte asjus nõuab ja tema vastu esitatud nõudmistes kostab ühise ettevõtte juhatuse, kuid ühise ettevõtte võlgade eest on iga ühinenud kogu täiel määral vastutav terve oma varandustega ja sissetulekutega.

7. peatükk. Kogu tegevus.

§ 72. Kogu ruumid on ohvitseride koonnamise ning üld- ja sõjateaduslikkude loengute, sportliste harjutuste, taktikaliste ülesannete üldiste lahendamiste jne. korraldamise kohaks.

Kogu ruumides on lubatud igasugused seltskondlikud mängud, välja arvatud hasartmängud, kusjuures kogul õigus on mängude tarvitamise eest maksu võtta.

Mängude tarvitamise aeg ja maksud nende pealt määratakse kindlaks kodukorras.

§ 73. Seltskonnaga läbikäimise arendamiseks ja liikmete omavaheliseks lähenemiseks korraldab kogu oma ruumides mitmesuguseid seltskondlikke meelelahutusi (ballid, muusikaõhtud jne.) ning pidusööke (bankette).

Igasuguste meelelahutuste korraldamise, mis seotud rahaliste kuludega, otsustab üldkoosolek, kusjuures rahaline osavõtmine kõigile alalolevatele liikmetele sunduslik on, kui otsus on tehtud koosolekul 2/3 hääletaga ning väeosa ülema poolt kinnitatud. Selle juures ei või sarnaste juhtumiste puhul iga üksiku liikme osamaks aasta jooksul tõusta üle 5% tema aastapalgast.

§ 74. Kui kogu poolt korraldatavatel etendustel ja muusikaõhtutel maksu eest külalistel osavõtmine lubatud, on kogu juhatuse kohustatud täitma kõik seaduslikud nõuded, mis on üldiselt maksma pandud maksuliste koduste etenduste ja kontsertide korraldamise kohta.

8. peatükk. Kogu tegevuse lõpetamine.

§ 75. Kogu lõpetab oma tegevuse väeosa likvideerimise korral. Liitunud väeosade ja asutuste kogu lõpetab oma tegevuse viimase kui ühe liitunud väeosa ja asutuse likvideerimise korral.

Juhtumisel, kui väeosa koosseisu vähendamise või liitunud väeosadest ja asutustest mõne väeosa või asutuse likvideerimise tõttu kogu

tegevliikmete arv alla 10 langeb, on diviisi või sellele vastaval ülemal õigus esineda kogu tegevuse lõpetamise ettepanekuga, mille otsustab sõjaministri abi.

Kogu likvideerimist ja varanduste hindamist toimetab diviisi või sellele vastava ülema poolt määratud likvideerimiskomisjon, kuhu kuuluvad: esimees ja kaks liiget — diviisi ülema nimetamisel ja kaks liiget — likvideeritava kogu esitajat — kogu juhatuses ettepanekul. Juhtumisel, kui likvideeritava kogu ülejääv varandus tuleb üle anda keskkogule (§ 76 p. 4), kutsutakse likvideerimiskomisjonist liikmena osa võtma ka keskkogu esitaja, kelle määrab keskkogu juhatus.

§ 76. Likvideerimiskomisjon on kohustatud lõpetama kogu jooksvad tehingud, sisse nõudma võlad, välja kutsuma võlauskujad, tarkorral võõrandama likvideeritava kogu varandused ja rahuldama võlauskujaid.

Kui kogu varanduste realiseerimisest saadud summadest kõigi võlgade katteks ei jätku, siis tasuvad ülejäänud osa võlgadest likvideeritava kogu need tegevliikmed, kes väeosa likvideerimise või ümbermoodustamise päeval väeosa nimekirjas seisis, proportsionaalselt nende palgale.

Varandus, mis kogu likvideerimisel üle jääb, antakse üle:

- 1) väeosa liitumise korral allüksusena teise väeosaga — selle väeosa ohvitseridekogule;
- 2) väeosa jaotamise korral allüksustena mitme väeosa vahel, samuti liidetud kogu jaotamise korral — jaotamise tagajärjel tekkinud ohvitseridekogudele, kusjuures raha jaotatakse proportsionaalselt uutesse kogudesse üle läinud endise kogu tegevliikmete ja väeosas teeninud toetajate liikmete palgale, muu varandus — endise väeosa või liidetud ohvitseridekogu üldkoosoleku otsuse kohaselt;
- 3) likvideeritud väeosa asemele samal ajal uue väeosa asutamise puhul — selle uue väeosa ohvitseridekogule, kui selles väeosas ohvitseridekogu asutatakse;
- 4) väeosa täieliku likvideerimise korral — keskkogule.

Kogu likvideerimise aktid ja kogu kirjavahetus antakse sõjaministeeriumi arhiivi.

III osa.

Keskkogu.

1. peatükk. Keskkogu ülesanded ja koosseis.

§ 77. Keskkogu ülesanded on üldiselt samad, nagu väeosadekogude ülesanded.

Peale selle keskkogu:

- 1) esitab Vabariigi ohvitserkonda;
- 2) ühtlustab kõikide väeosakogude tegevust;
- 3) annab väeosakogudele üldiseid juhatusi sisemise elu korraldamiseks ja valvab selle järele, et väeosakogud nende peale pandud ülesandeid edukalt ja seaduslikult täidaks;
- 4) otsib abinõusid väeosakogude tegevuse arendamiseks ning hõlbustamiseks ja sellel alal tekkivate raskuste kõrvaldamiseks;
- 5) arutab kõiki ohvitseridekogude elusse puutuvaid üldiseid küsimusi.

- § 78. Keskkogu liikmed on: 1) auliikmed, 2) tegevliikmed ja 3) toetajad liikmed.

§ 79. Auliikmeks võib valida tegelikus kaitseväeteenistuses mitte seisvaid isikuid, kellel Vabariigi, tema kaitseväge või eriti ohvitserkonna ees on isearalised kasulikud teened. Auliikmeid valib keskkogu üldkoosolek juhatuses ettepanekul.

§ 80. Tegevliikmeteks on kõikide väeosakogude tegevliikmed, väeosade ülemad, väeosa ülemast kõrgematel ametikohtadel seisvad ohvitserid tegelikus kaitseväeteenistuses ja väeosa ülema või suuremate õigustega kaitseliidu päälikud-ohvitserid.

Väeosa ülemast kõrgematel auastmetel seisvad ohvitserid tegelikus kaitseväeteenistuses maksavad liikmemaksu sellele ohvitseridekogule, mille nad selleks välja valivad.

§ 81. Toetajateks liikmeteks on kõik ohvitseridekogude toetajad liikmed. Peale selle võib keskkogu juhatus omalt poolt kodukorra juhtnõuride alusel toetajateks liikmeteks vastu võtta kaitseliidus ja teistes ametkondades teeninuid ohvitseri ja reserv-, maakaitseväge- ja eru-ohvitseri ning sõjaväe-ametnikke, erilistel juhtudel ka eraisikuid.

§ 82. Alalisteks külalisteks on ohvitseride ja sõjaväe-ametnikkude perekonnaliikmed. Tegelikus sõjaväeteenistuses olevatel välisriikide ohvitseridel, kes Eesti Vabariigis ametlikult viibivad, on alaliste külaliste õigused. Peale selle võib keskkogu juhatus kodukorra juhtnõuride alusel alaliseks külaliseks vastu võtta iga isikut, kes keskkogu toetab ja kogu põhimõtteid pooldab.

§ 83. Toetajatel liikmetel on õigus osa võtta kogu elust ühistel alustel tegevliikmetega, välja arvatud need õigused, mis selles põhikirjas ja kodukorras eriti ainult tegevliikmete kohta ette nähtud.

§ 84. Alalised külalised võivad kogu ruumidesse ilmuda ja seal viibida kodukorras kindlaks määratud ajal ning tingimustel.

§ 85. Alalised külalised, samuti ka keskkogu poolt vastu võetud toetajad liikmed, kes kogu eesmärkide vastu töötavad, oma tegevusega kogu au ja väärilikkust võivad riivata, või kogu määrusti ja kodukorda ei täida, heidetakse juhatusel otsusel keskkogust välja.

Igast sarnasest juhusest teatab kogu juhatus väeosakogudele ja kannab ette sõjainistri abile ning annab aru lähemale keskkogu üldkoosolekule.

§ 86. Tegevliikmele ja kaitseväes teenivale toetajale liikmele, kes end korduvalt kogu eesmärkide vastaselt üleval peab, on keskkogu juhatusel õigus ajutiselt ära keelata keskkogu asutusi ja ruume kasutada.

Igast sarnasest juhusest teatab keskkogu juhatus pärast kinnitamist sõjainistri abi poolt vastavale väeosakogule ja annab aru järgmisele üldkoosolekule.

2. peatükk. Keskkogu organid.

§ 87. Keskkogu organiteks on: 1) üldkoosolek, 2) juhatus, 3) revisjonikomisjon ja 4) majavanem.

Üldkoosolek võib tarbekorral asutada keskkogu juurde selles põhikirjas eriti ettenägemata ametikohti ja ära määrata nende ülesandeid, õigusi ja kohuseid põhikirja ja kodukorra alusel.

1. Üldkoosolek.

§ 88. Üldkoosoleku ülesandeks on:

- 1) juhatuse, revisjonikomisjoni ja muude keskkogu liikmetest ametisikute valimine ja ametist vabastamine;
- 2) aasta-aruannete ja eelarvete läbivaatamine ja kinnitamine;
- 3) kogu auliikmete vastuvõtmine, nende nimekirjast mahakustutamine;
- 4) kaebuste läbivaatamine juhatuse ja revisjonikomisjoni liikmete ja muude keskkogu valitud ametisikute tegevuse kohta ja nende, välja arvatud majavanema, vastutusele võtmine ja ametist tagandamine;
- 5) Vabariigi ohvitseride keskkogu kodukorra ning muude keskkogu tegevusse puutuvate üldiste määruste kinnitamine;
- 6) selles põhikirjas ette nägemata, kuid tarvilikkude ametikohtade asutamine keskkogu juurde ja erikomisjonide valimine;
- 7) ohvitseridekogude elusse puutuvate üldiste küsimuste arutamine ja nende küsimuste kohta seisukoha võtmine.

§ 89. Keskkogu üldkoosolekust võtavad osa, otsustava hääleõigusega, väeosakogude esitajad ja keskkogu juhatuse liikmed. Esitajateks võivad olla ainult kogude juhatuse liikmed ja kandidaadid, keda keskkogu ei ole eemaldanud. Esitajad valib kogu juhatus.

Üldkoosolekust esitajana osavõtmine on selleks valitud tegevliikmetele sunduslik. Esitaja saadetakse väeosa ülema poolt üldkoosolekust osa võtma, nagu ametialalisele väljakomandeerimisele.

Kodukorras ette nähtud alustel võib üldkoosolekule lubada ka auliikmeid ja muid tegevliikmeid nõuandva sõnaõigusega.

Üldkoosolek on otsusevõimne, kui vähemalt $\frac{1}{2}$ kogude üldarvust esitatud on.

§ 90. Kogu saadab ühe esitaja — kui kogus on kuni 25 tegevliiget; kaks esitajat — kui kogus on 26—50 tegevliiget; kolm esitajat — kui kogus on 51—75 tegevliiget, ja neli esitajat — kui kogus on üle 75 tegevliikme.

§ 91. Üldkoosolek on korraline või erakorraline. Korraline üldkoosolek on aastaaruande läbivaatamiseks ja eelarve kinnitamiseks ning juhatuse ja revisjonikomisjoni valimiseks. Korralisel koosolekul võib ka muid jooksvaid küsimusi arutada.

Erakorralisi koosolekuid kutsutakse kokku keskkogu juhatuse, revisjonikomisjoni, $\frac{1}{3}$ kogude või sõjainistri abi algatusel.

§ 92. Üldkoosoleku päevakorra seab kokku juhatus.

Üldkoosoleku aeg, koht ja päevakord määratakse kindlaks keskkogu juhatuse ettepanekul sõjainistri abi poolt ja avaldatakse sõjainistri käsukirjas.

Üldkoosoleku kokkukutsumisest antakse väeosakogudele vähemalt kaks nädalat varem teada.

§ 93. Kui ohvitseridekogude juhatused soovivad mõne küsimuse üldkoosoleku päevakorda võtmist, siis peavad nemad seda keskkogu juhatusele teatama mitte hiljem, kui 15. veebruariks.

§ 94. Üldkoosoleku avab juhatuse esimees, mille järele koosoleku juhataja ja protokollkirjutaja valitakse.

§ 95. Üldkoosolekust osavõtjatel ei ole õigust ilma juhataja teadmisetä enne koosoleku lõppu koosolekult lahkuda.

Kogu esitajal ei ole õigust oma hääleõigust edasi anda.

§ 96. Koosoleku juhataja valvab korra järel, loeb hääli, vaatab, et arutusele tuleksid ainult küsimused, mis päevakorda võetud, lõpetab mõtteavaldused, mis päevakorrast kõrvale lähevad, ja kannab üldkoosoleku otsused sõjaministri abile ette.

§ 97. Otsused tehakse lahtisel hääletamisel.

Kinnist hääletamist tarvitatakse:

- 1) juhatuse, revisjonikomisjoni ja muude ametisikute valimisel, tagandamisel ja vastutusele võtmisel;
- 2) auliikmete vastuvõtmisel ja nimekirjast kustutamisel;
- 3) kui kinnist hääletamist nõuab 1/5 üldkoosolekust osa võtvatest esitajatest.

§ 98. Otsused tehakse liht-häälteenamusega.

Erandina üldreeglist nõutakse 2/3 koosolekust osa võtvate esitajate häältest järgmiste otsuste tegemiseks:

- 1) auliikmete nimekirjast kustutamiseks;
- 2) juhatuse või revisjonikomisjoni liikmete eemaldamiseks või vastutusele võtmiseks;
- 3) kinnisvara omandamiseks, pantimiseks, võõrandamiseks ja laenu tegemiseks;
- 4) tähtsamate majanduslikkude küsimuste otsustamiseks, mis kodukorras eriti tähen-datud.

Üldkoosoleku otsused kinnitab sõjaministri abi, mille järele need jõusse astuvad.

2. Juhatus.

§ 99. Juhatus esitab keskkogu ja teostab kogu eesmärgi selle põhikirja ja kodukorra alusel üldkoosoleku järelevalve all.

Juhatus ülesandeks on eriti:

- 1) aruannete ja eelarvete kokkuseadmine ja üldkoosolekule esitamine;
- 2) keskkogu varanduste valitsemine;
- 3) jooksvate majanduslikkude küsimuste otsustamine põhikirja, eelarve ja üldkoosoleku juhtnööride piires;
- 4) lepingute ja tehingute sõlmimine ja volituste andmine keskkogu nimel;
- 5) igasuguste nõudmiste esitamise otsustamine keskkogu poolt kohtus, nõudesumma peale vaatamata;
- 6) kogu tegevusse puutuvate üldiste juhtnööride ja määruste kavade kokkusead-

mine ning nende esitamine üldkoosolekule vastuvõtmiseks;

- 7) kogu summade, raamatu- ja arvepidamise revideerimine, vähemalt üks kord kolme kuu jooksul;
- 8) korra järele valvamine kogu sisemises elus, eriti, et liikmed ja külalised täidaksid kogu elusse puutuvaid määrusi;
- 9) väeosakogude tegevuse üldise arendamise eest hoolitsemine, nende tegevuse arendamist takistavate üldiste raskuste kõrvaldamiseks abinõude otsimine ja juhatuse andmine kogude tegevuse ühtlustamiseks ja edukuse tõstmiseks;
- 10) ettepanekute esitamine sõjaministri abile neis üldistes, kogudesse puutuvates küsimustes, mis keskkogu ise lahendad aei saa;
- 11) keskkogu ametnikkude ja teenijate peale tõstetud kaebuste läbivaatamine ja lahendamise oma võimupiirides;
- 12) keskkogu majavanema kandidaadi valimine ja esitamine kohale määramiseks, ametist eemaldamiseks ja vabastamiseks.

§ 100. Keskkogu juhatusel on õigus eriti:

- 1) nõuda väeosakogudelt aru küsimustes, mis puutuvad kogude tegevuse ühtlustamise ja kooskõlastamise;
- 2) nõuda väeosakogudelt andmeid nende liikmete ja külaliste kohta, samuti nende varanduste valitsemise ja seisukorra kohta;
- 3) nõuda väeosakogu juhatuse ümbervalimist, juhtumisel, kui juhatus oma kohustusi teiste kogude ja keskkogu vastu meeldetuletuste peale vaatamata ei täida või lohakalt täidab.

§ 101. Elmise paragrahvi (100) punkt 3 tähendatud juhtumisel kutsub väeosa ülem sõjaministri abi ettepanekul kokku väeosakogu üldkoosoleku keskkogu juhatuse nõudmise otsustamiseks.

§ 102. Keskkogu juhatus ja kaks juhatuse liikme kandidaati valitakse ametisse üldkoosoleku poolt tegevliikmete seast.

Juhatusse kuuluvad: esimees, abiesimees, sekretär, abisekretär ja laekahoidja.

§ 103. Juhatusse peab valima vähemalt neli vanemohvitseri. Üks juhatuse liige ja kandidaat peavad olema vähemalt kapteni (vanem-leitnandi) auastmes.

Juhatus liikmetest peab üks olema mereväe ohvitser.

§ 104. Juhatuses esimees ja tema abi valitakse eraldi, kusjuures üks neist peab olema ohvitser, kelle alaline elukoht Tallinnas. Teised juhatuses liikmed ja kandidaadid valitakse üheskoos, kusjuures ohvitserid, kes üldises järjekorras vähem hääli said, kandidaatideks jäävad.

Võrdse arvu hääli saanud valitakse ümber.

Juhatuses sekretäri, abisekretäri ja laekahoidja määrab kindlaks valitud liikmetest juhatus ise.

§ 105. Juhatus valitakse ametisse üheks aastaks.

Juhatusse valida laskmine ja juhatuses ameti pidamine on sunduslik.

Sama ohvitseri võib ka järgmisel aastal teist korda juhatusse valida, kui ta selleks oma nõusoleku annab.

§ 106. Valimised kinnitab sõjaministri abi ja valimiste tulemused avaldatakse sõjaministri käsikirjas.

§ 107. Juhatus on otsusevõimne, kui vähemalt esimees või abiesimees ja kaks liiget koos on.

Juhatuses otsused tehakse lahtisel hääletamisel liht-hääletamisega. Kui hääled pooleks lähevad, annab esimehe hääle ülekaalu.

Juhatuses otsused kantakse protokollis.

3. Revisjonikomisjon.

§ 108. Keskkogu majapidamise revideerimiseks valib üldkoosolek samadel alustel, kui väeosakogu, revisjonikomisjoni, kes tegutseb selles põhikirjas §§ 44—46 ette nähtud alustel ja korras.

Revisjonikomisjon kannab oma otsused protokollis ning esitab need sõjaministri abile ja üldkoosolekule.

4. Majavanem.

§ 109. Keskkogul on majavanem, keda ametisse määratakse ja ametist vabastatakse üldistel alustel kaitseväge ohvitseride teenistusseadluse korras selle põhikirja § 99 ette nähtud erandiga.

Majavanema tegevuse piirid ja kord on ette nähtud §§ 47 ja 48.

3. peatükk. Keskkogu varandus ja arvepidamine.

§ 110. Keskkogu saab oma sissetulekuid üldiselt samadest allikatest, nagu väeosakogu.

§ 111. Tallinna garnisoni kuuluvate väeosade kogud maksavad keskkogule liikmemaksuna ühe veerandi, teised kogud — ühe kaheksandiku nende poolt oma liikmetelt võetud liikmemaksust.

§ 112. Keskkogu varanduse, arvepidamise ja eriti tema ettevõtete ja asutuste, samuti meelelahutuste kohta käsitatakse selles põhikirjas §§ 49—67 ja 72 ette nähtud reegleid, kusjuures väeosa ülemale määratud kohuseid täidab keskkogus sõjaministri abi.

4. peatükk. Keskkogu tegevuse lõpetamine.

§ 113. Keskkogu võib oma tegevust lõpetada või katkestada ainult Vabariigi Valitsuse otsuse põhjal.

Likvideerimiskomisjoni määrab Vabariigi Valitsus.

Sõjaajal võib kaitseväge ülemjuhataja keskkogu tegevuse ajutiselt seisma panna.

§ 114. Keskkogu likvideerimise korral läheb tema varanduse ülejääk üle riigi kasuks.

Likvideerimise aktid ja dokumendid hoitakse alal sõjaministriteeriumi arhiivis üldistel alustel.

IV osa.

Põhikirja maksamahakkamine.

§ 115. 1869 a. S. S. K. XX raamat (II väljanne) § 2 lisa ja I sõjaministri päevakäsu nr. 192 — 21. märtsist 1921 a. maksma pandud Vabariigi ohvitseridekogude ja keskkogu põhikiri kaotavad maksuvuse.

§ 116. Seni asutatud ohvitseridekogud ja keskkogu tegutsevad edasi käesoleva põhikirja alusel.

§ 117. Käesolev põhikiri hakkab maksma 1. jaanuarist 1928 a.

Riigivanem J. Teemant.

Sõjaminister

kindralstaabi kindral-major N. Reek.

Riigisekretär K. Terras.

Vabariigi Valitsuse poolt 7. detsembril
1927 a. kinnitatud

Kaitseväe ülejateenijatekogude põhikiri.

1. peatükk. Üldmäärused.

§ 1. Ülejateenijatekogud on kaitseväe asutused, mille üldiseks ülesandeks on ülejateenijate koondamine ühemeelseks isamaaliseks pereks, nende seltskondlik ja sõjaväeline kasvatamine ja arendamine ning nende majanduslik omaabi.

§ 2. Ülejateenijatekogul on juriidilise isiku õigused.

Iga kogu võib selles põhikirjas ette nähtud korras omandada, pantida ja võõrandada kinnis- ja vallasvara, asutada kapitale, sõlmida lepinguid ja enda peale võtta kohustusi ning nõuda ja kosta kohtus.

Igal ülejateenijatekogul on oma pitsat, mille kuhu kinnitab diviisi ülem.

§ 3. Kaitseväe valitsemise ja juhatamise korras kuuluvad ülejateenijatekogud ülemuse järelevalve alla üldistel alustel.

§ 4. Ülejateenijatekogus, s. o. kogu ruumides, spordi- ja laskeplatsidel jne., samuti ka mujal peetavatel kogu ametlikkudel koosolekutel, peavad kaitseväelased peale üldiste seltskondlikkude heakommete täitma kõik sõjaväelise distsipliini nõuded.

Kogu liikmete ja alaliste külaliste ühiseks püüdeks peab olema kogu kõrgete eesmärkide teostamine, kogu väärilikkuse ja au kõrgelhoidmine.

§ 5. Juhatuse liikmed, või kui neid kohal ei ole, siis kohalolev ametikoha järele vanem kogu liige, peab valvama, et kõik koosolijad täidaks kogu korranõudeid.

§ 6. Kui keegi koosolijatest ei täida kogu korranõudeid, siis on iga kogu liige, kui meeldetuletus tagajärgi ei anna, kohustatud sellest teatama kogu juhatuse liikmele, või kui neid kohal ei ole, siis ametikoha järele vanemale kohalolevale kogu liikmele.

Korra jaluleseadmiseks teeb juhatuse liige korraldusi, kui temast ametikoha järele vanemat kogu liiget kohal ei ole, vastasel korral teatab asjast viimasele korraldamiseks.

Juhatuse liikme ja vanema juuresoleva kogu liikme korraldused korra jaluleseadmiseks täidetakse kõikide korraldajast nooremate kaitseväelaste poolt kui ülema käsud; enesest vanemate kaitseväelaste käsutamiseks tuleb pöörduda väeosa ülema poole.

Igast sarnasest korraldusest korraldusetegija peab teatama kogu juhatusele, kes kohustatud on sündmuse kohta seisukoha võtma ning juhtumistest, kus tegemist on üldise sõjaväeliku korra või distsipliini rikkumisega, ette kandma väeosa ülemale.

§ 7. Selle põhikirja arendamiseks paneb iga kogu oma juures maksuma kodukorra, mille vastu võtab kogu üldkoosolek.

Kodukorra kinnitab väeosa ülem ja avaldab käsukirjas.

§ 8. Selles põhikirjas tarvitatud väeosa mõiste alla kuuluvad ka administratiivselt iseseisvad kaitseväe asutused.

2. peatükk. Kogu ülesanded ja asutamine.

§ 9. Ülejateenijatekogu ülesandeks on:

- 1) arendada ülejateenijate üldist ja sõjalist haridust;
- 2) ühendada oma liikmeid ja kasvatada nendes isamaa-armastust, kohusetruudust ja aurtunnet;
- 3) kaasa mõjuda, et liikmete vahel sõbralik vahekord valitseks;
- 4) majandusliselt aidata kogu liikmeid;
- 5) teenistusest vabal ajal võimaldada liikmetele väärilist meelelahutust.

§ 10. Ülejateenijatekogu võib asutada iga üksik väeosa, kelle koosseisus tegelikult on vähemalt 25 ülejateenijat.

Erandina võib diviisi või sellele vastava asutuse ülem lubada ülejateenijatekogu asutada ka väeosale, kelle koosseisus tegelikult on vähem kui 25 ülejateenijat, kui sellel väeosal oma asukoha tõttu võimalik ei ole ülejateenijatekogu asutamiseks liituda teise väeosaga.

Väeosa, kes omaette ülejateenijatekogu asutada ei soovi, samuti ka väeosa, kelle koosseisus tegelikult on vähem kui 25 ülejateenijat, võib liituda ülejateenijatekogu asutamiseks teise väeosaga.

Liitunud väeosade ülejateenijatekogu suhtes väeosa ülema kohuseid täidab üks liitunud väeosade ülematest, kogu asutamist otsustava ülema määramisel.

§ 11. Kogu asutamise otsustab ja avaldab käsukirjas diviisi või sellele vastava asutuse ülem.

Mitimest diviisist või vastavast asutusest liitunud väeosadekogu asutamise otsustab ja avaldab oma käsukirjas sõjaminister.

3. peatükk. Koosseis.

§ 12. Üleajateenijatekogu koosseisu kuuluvad: 1) tegevliikmed, 2) toetajad liikmed ja 3) alalised külalised.

§ 13. Tegevliikmeteks on:

- 1) kogu asutamise korral — kõik väeosa koosseisu kuuluvad üleajateenijad;
- 2) hiljem — väeosas teenivad üleajateenijad, kes kogu üldkoosoleku poolt tegevliikmeteks vastu võetud.

Tegevliikmeks võib vastu võtta üleajateenijat, kes: 1) väeosa koosseisu kuulub ja 2) vähemalt kuus kuud väeosas üleajateenijana tegelikult on teeninud.

Üleajateenija, kes väeosa koosseisus üleajateenijana tegelikult teeninud ühe aasta, omab sellega tegevliikme õigused, rippumata üldkoosoleku otsusest.

Ühe väeosakogu tegevliige, kes teenistusse teise väeossa üle viiakse, on ilma erilise vastuvõtmiseta selle teise väeosakogu tegevliige, kuid langeb oma endise teenistuskoha kogu tegevliikmete nimekirjast välja.

§ 14. Toetajateks liikmeteks on:

- 1) väeosa koosseisu kuuluvad üleajateenijad, kes veel pole tegevliikmeteks vastu võetud;
- 2) teiste üleajateenijatekogude tegevliikmed ja kõik teistest väeosadest juurde komandeeritud üleajateenijad.

Peale selle võib toetajateks liikmeteks vastu võtta ajateenijaid allohvitseri, üleajateenijaid teistest väeosadest ja piirivalvest ning reserv allohvitseri ja endiseid üleajateenijaid kaitseliidust.

§ 15. Alalisteks külalisteks on kõik ohvitserid ja sõjaväe-ametnikud, kõik need teiste väeosade üleajateenijad, kes kogu toetajate liikmete hulka ei kuulu, ning kogu tegev- ja toetajate liikmete perekonnaliikmed.

Peale selle võib alaliseks külaliseks vastu võtta iga isikut, kes kogu toetab ja kogu põhimõtteid pooldab.

§ 16. Toetajaid liikmeid ja alalisi külalisi võtab vastu kogu juhatus, üldkoosoleku poolt kogu kodukorras antud juhtnõu alustel. Juhatuse sellekohased otsused kinditakse väeosa ülem.

§ 17. Toetajatel liikmetel on õigus osa võtta kogu elust ühistel alustel tegevliikmetega, välja arvatud need õigused, mis selles põhikirjas ja kogu kodukorras eriti ainult tegevliikmete kohta on ette nähtud.

§ 18. Alalised külalised võivad kogu ruumidesse ilmuda ja seal viibida kodukorras kindlaks määratud ajal ning tingimustel, välja arvatud oma väeosa ohvitserid ja sõjaväe-ametnikud, kes võivad igal ajal kogu ruumidesse ilmuda ja seal viibida ning kogu koosolekutele nõuandva sõnaõigusega osa võtta.

§ 19. Välisriikide sõjaväelased, kes ametlikult viibivad Eesti Vabariigis, võivad osa võtta kogu elust ühesugustel alustel alaliste külalistega.

§ 20. Kogu tegev- ja toetajale liikmele, kes end kogu eesmärkide vastaselt üleval peab, teeb kogu juhatus hoiatuse. Kui hoiatus tagajärgi ei anna, on kogu juhatusel õigus süüdlasele ajutiselt ära keelata kogu asutuste ja ruumide kasutamise kogu poolt korraldatud pidustuste puhul.

Alalised külalised ja väeosas mitte teenivad toetajad liikmed, kes kogu eesmärkide vastu töötavad või kogu määrusi ja kodukorda ei täida, heidetakse juhatuse otsusel kogust välja.

Juhtumised, kus asjaosalistena esinevad ohvitserid või sõjaväe-ametnikud, lahendab väeosa ülem.

4. peatükk. Kogu organid.

§ 21. Üleajateenijatekogu organiteks on:

- 1) üldkoosolek, 2) juhatus, 3) majavanem ja 4) revisjonikomisjon.

Üldkoosolek võib tarbekorral asutada kogu juurde selles põhikirjas eriti ette nägemata ametikohti ja nende ametite ülesandeid, õigusi ja kohuseid ära määrata selle põhikirja ja kodukorra alusel.

1. Üldkoosolek.

§ 22. Üldkoosoleku ülesanne on:

- 1) juhatuse, revisjonikomisjoni, majavanema ja muude kogu liikmetest ametisikute valimine ja ametist vabastamine;
- 2) juhatuse poolt esitatud aruannete ja eelarve läbivaatamine ja vastuvõtmine;
- 3) tegevliikmete vastuvõtmine;
- 4) kaebuste läbivaatamine juhatuse, revisjonikomisjoni liikmete, majavanema ja muude kogu valitud ametisikute tegevuse kohta, nende vastutusele võtmine ja ametist eemaldamine;

- 5) kodukorra ning muude kogu tegevusse puutuvate üldiste juhtnööride ja määruste vastuvõtmine;
- 6) selles põhikirjas ette nägemata, kuid tarvilikkude ametikohtade asutamine kogu juurde ja erikomisjonide valimine;
- 7) liikmetele ühekordsete maksude pealepanemine erakorraliste kulude katmiseks;
- 8) kogule kinnisvara omandamise, pantimise ja võõrandamise, laenude tegemise, igasuguste kohtulikkude nõudmiste esitamise ning kodukorras ette nähtud tähtsamate majanduslikkude küsimuste otsustamine igasuguse summa suuruses;
- 9) kogu laenu- ja hoiukassa asutamise otsustamine;
- 10) teiste kogudega ühise ettevõtte asutamise otsustamine.

§ 23. Üldkoosoleku hääleõiguslikkudeks liikmeteks on kogu tegevliikmed. Kodukorras ette nähtud alustel võiakse üldkoosolekule lubada ka toetajaid liikmeid nõuandva sõnaõigusega.

Üldkoosolek on korraline või erakorraline. Korraline koosolek on aasta-aruande ja eelarve läbi vaatamiseks ja vastuvõtmiseks ning juhatuse ja revisjonikomisjoni valimiseks. Korralisel koosolekul võib ka muid jooksvaid küsimusi arutada. Korralise koosoleku kutsub kokku väeosa ülem; erakorralised koosolekud kutsutakse kokku väeosa ülema, kogu juhatuse, revisjonikomisjoni või $\frac{1}{3}$ tegevliikmete algatusel.

Üldkoosoleku aja, koha ja päevakorra määrab kindlaks väeosa ülem ja avaldab käsukirjas.

§ 24. Osavõtmine üldkoosolekust, samuti hääletamisest üldkoosolekul on tegevliikmetele, sunduslik.

Üldkoosolekult ära jääda võib teenistusest vaba olev tegevliige ainult väeosa ülema loaga.

Kui nõuetav arv tegevliikmeid kokku ei tule, siis määratakse uus üldkoosolek ühe nädala jooksul, sarnasel ajal, et tarviline arv liikmeid üldkoosolekust osa võiksid võtta.

§ 25. Üldkoosoleku avab juhatuse esimees, mille järele koosoleku juhataja ja protokolli kirjutaja valitakse.

Koosoleku juhataja valvab korra järele, vaatab, et arutamisele tuleksid ainult need küsimused, mis päevakorda üles võetud, juhib hääletamist ja lõpetab avaldused, mis päevakorrast kõrvale kalduvad.

Üldkoosolekult enne lõppu lahkuda võib liige ainult koosoleku juhataja loaga.

§ 26. Üldkoosolek on otsusevõimne, kui vähemalt $\frac{1}{2}$ kogu nimekirjas olevatest tegevliikmetest koos on.

Erandina nõutakse üldkoosolekul vähemalt $\frac{2}{3}$ kogu nimekirjas olevatest tegevliikmete arvust:

- 1) juhatuse, revisjonikomisjoni ja majavanema valimiseks, ametist vabastamiseks, eemaldamiseks ja vastutusele võtmiseks;
- 2) uute ametikohtade asutamiseks kogu juurde;
- 3) tegevliikmete vastuvõtmiseks;
- 4) kinnisvara omandamiseks, pantimiseks ja võõrandamiseks, laenude tegemiseks;
- 5) erakorraliste liikmemaksude määramiseks;
- 6) kogu laenu- ja hoiukassa asutamise otsustamiseks;
- 7) teiste kogudega ühise ettevõtte asutamise otsustamiseks.

§ 27. Üldkoosoleku otsused tehakse lahtisel hääletamisel.

Kinnist hääletamist tarvitatakse:

- 1) juhatuse, revisjonikomisjoni, majavanema ja muude kogu liikmetest ametisikute valimisel, eemaldamisel ja vastutusele võtmisel;
- 2) uute tegevliikmete vastuvõtmise küsimuste otsustamisel;
- 3) juhtumisel, kui kinnist hääletamist nõuab $\frac{1}{4}$ koosolekust osa võtvatest tegevliikmetest.

§ 28. Otsused tehakse koosolekul liht- häälteenamusega.

Erandina üldreeglist nõutakse vähemalt $\frac{2}{3}$ koosolekul olivate häälest järgmiste otsuste tegemiseks:

- 1) kinnisvara omandamiseks, pantimiseks või võõrandamiseks ja laenu tegemiseks;
- 2) erakorralise liikmemaksu määramiseks;
- 3) kogu laenu- ja hoiukassa asutamise otsustamiseks;
- 4) kodukorras eriti tähendatud tähtsamate majanduslikkude küsimuste otsustamiseks;
- 5) teiste kogudega ühise ettevõtte asutamise otsustamiseks.

§ 29. Üldkoosoleku otsused protokolleeritakse ning nad astuvad jõusse kinnitamisega väeosa ülema poolt.

2. Kogu juhatus.

§ 30. Juhatus esitab kogu ja teostab kogu eesmärgi selle põhikirja ja kogu kodukorra alusel, üldkoosoleku ja väeosa ülema järelevalve all.

Juhatus ülesanneteks on eriti:

- 1) aruannete ja eelarve kokkuseadmine;
- 2) kogu varanduse valitsemine;
- 3) majanduslikkude küsimuste otsustamine põhikirja, eelarve ja üldkoosoleku juhtnõu-ride piires;
- 4) lepingute ja tehingute sõlmimine ja volituste väljaandmine kogu nimel;
- 5) otsustada nõudmiste esitamist kohtus kuni 100.000 margani, välja arvatud nõudmised kinnisvara pärast;
- 6) seada kokku kogu tegevusse puutuvaid üldiseid juhtnõu- ja määrusi ning esitada neid üldkoosolekule vastuvõtmiseks;
- 7) revideerida kogu summasid, raamatu- ja arvepidamist, vähemalt kord kuu jooksul;
- 8) valvata korra järele kogu sisemises elus, eriti, et liikmed ja külalised täidaksid kogu elusse puutuvaid määrusi;
- 9) läbi vaadata ja lahendada ülestõstetud kaebusi oma võimupiirides; esitada üldkoosolekule küsimused, mis juhatuse otsustamisele ei kuulu;
- 10) esitada väeosa ülemale küsimused, mis juhatuse ega üldkoosoleku otsustamisele ei kuulu.

§ 31. Kogu juhatus ja kaks liikme kandidaati valitakse ametisse üldkoosoleku poolt tegevliikmete seast.

Juhatusse kuuluvad: esimees, abiesimees, sekretär ja laekahoidja. Valida võib neid, kes vähemalt kolm aastat ülejateenijana Vabariigi kaitseväes tegelikult on teeninud.

§ 32. Juhatuses esimees valitakse eraldi, kusjuures valituks loetakse kõige rohkem hääli saanud tegevliige.

Juhatus liikmed ja nende kandidaadid valitakse ühiselt. Juhatus liikmeteks valituks loetakse häälteenamuse järjekorras kolm esimest, kuna kaks järgmist juhatuse liikmete kandidaatideks valituks loetakse.

Kõige rohkem hääli saanud juhatuse liige loetakse juhatuse abiesimeheks.

Võrdse arvu hääli saanud valitakse ümber.

Sekretäri ja laekahoidja ametid kahe liikme vahel jagab juhatus.

§ 33. Juhatus liikmed ja kandidaadid valitakse ühe aasta peale. Ükski tegevliige ei või keelduda ennast juhatuse liikmeks või selle kandidaadiks valida laskmast, välja arvatud valimine kaks aastat järgimööda.

Uus juhatus astub ametisse pärast valimiste tagajärgede avaldamist väeosa käsukirjas.

§ 34. Juhatus otsused tehakse lahtisel hääletamisel liht-häälteenamusega. Kui hääled pooleks lähevad, annab ülekaalu esimehe hääle.

Juhatus otsused protokollleeritakse ning nad astuvad jõusse kinnitamisega väeosa ülema poolt.

3. Revisjonikomisjon.

§ 35. Ülejateenijatekogu majapidamise revideerimiseks valib üldkoosolek ühe aasta peale kolme- kuni viieliikmelise revisjonikomisjoni tegevliikmetest. Revisjonikomisjoni liikmete äraoleku puhuks valitakse neile kaks kandidaati.

Revisjonikomisjon valib oma seast esimehe ja tema asetäitja.

§ 36. Revisjonikomisjon valvab kogu majapidamise seaduslikkuse ja otstarbekohasuse järele. Selle ülesande täitmiseks revisjonikomisjon:

- 1) võib igal ajal oma äranägemise järele kogu majanduslikku asjaajamist revideerida, peab aga seda tegema vähemalt üks kord iga nelja kuu jooksul;
- 2) revideerib möödunud aasta tegevuse aruannet enne selle esitamist üldkoosolekule, võrdleb aruannet raamatute ja dokumentidega, kogu kapitalidega ja muude varandustega; aruande revideerimiseks määratakse kodukorraga tähtaeg, mitte alla ühe kuu;
- 3) vaatab läbi järgneva aasta eelarve enne selle esitamist üldkoosolekule;
- 4) võtab juhatuse kutsel nõuandva häälega osa lepingute ja tehingute otsustamisest, lepingute tekstide kokkuseadmisest ja väärtuste hindamisest.

§ 37. Revisjonikomisjoni kutsub koosolekuteks kokku komisjoni esimees, kas oma algatusel, komisjoni kahe liikme, või $\frac{1}{6}$ tegevliikmete nõudmisel.

Revisjonikomisjoni koosolekud on otsusevõimulised, kui koos on vähemalt esimees või tema asetäitja ja kaks liiget.

Revisjonikomisjon kannab oma otsused protokolliga ja esitab need väeosa ülemale ja üldkoosolekule.

4. Majavanem.

§ 38. Üldkoosolek valib tegevliikmete seast majavanema. Majavanemaks võib valida tegevliiget, kes vähemalt 3 aastat Vabariigi kaitseväes ülejateenijana on teeninud.

Juhatuse koosolekutest võtab majavanem nõuandva sõnaõigusega osa, kui juhatus seda tarvilikuks peab.

§ 39. Majavanema ülesandeks on kogu ruumide, sisseseade ja koduse majapidamise vahetu valitsemine kogu juhatusse otsekohese järelevalve ja juhtimise all.

Eriti majavanem:

- 1) akteerib kogu maja ja selle alla kuuluva kinnisvara, ruumide sisseseade ja muu koduse varanduse seisukorra, vastuvõtmise ja üleandmise;
- 2) kannab hoolt, et p. 1 ette nähtud vara heas korras oleks ja õigel ajal remonteeritud saaks;
- 3) teeb juhatusse ettepanekuid teenijate palkamiseks (einelauda, kööki jne.) ja juhatab teenijate tööd;
- 4) valvab sisemise korra järele kogu ruumides, võtab tarvitusele temale kodukorras ja muudes korra kohta antud üldmäärustes ette nähtud võimupiirides abinõud korra-rikkumiste lõpetamiseks ja kannab sarnastest juhtumistest ette kogu juhatussele;
- 5) peab arvet ja annab juhatussele aru temale tarvitada antud summade kohta.

5. peatükk. Kogu varandus ja arvepidamine.

§ 40. Kogu vara suurenemisallikateks on:

- 1) liikmemaksud;
- 2) riigi poolt määratavad toetussummad;
- 3) riigi poolt kogule üle antav kinnis- ja vallasvara, samuti ka riigi poolt ruumide üürimiseks antavad summad;
- 4) oma vara kasutamisest saadav vili, samuti igasuguste maksuliste pidude, kontsertide ja muude lõbustuste kasu ülejäägid;
- 5) väeosa ülema loal vastu võetavad annetused ja sõjaministri loal vastu võetavad asutised;
- 6) mitmesugused juhuslikud sissetulekud.

§ 41. Liikmemaksu võetakse kõigilt tegevliikmetelt ja väeosa koosseisu kuuluvatelt toetajatelt liikmetelt 1% suuruses nende põhipalgast. Üldkoosoleku otsusel võib liikmemaksu võtta ka neilt toetajatelt liikmetelt, kes väe-

osa koosseisu ei kuulu, nende liikmemaksu suuruse määrab kindlaks üldkoosolek.

Teise väeosa juurde komandeeritud tegevliikmelt, kes komandeerimise paigas toetaja liikmena maksustatud on, oma väeosakogu heaks liikmemaksu ei võeta.

Erakorraliste kulude katmiseks võib üldkoosolek ühekordset lisaliikmemaksu määrata, niihästi tegevliikmetele, kui ka toetajatele liikmetele.

Liikmemaks arvatakse tegevliikmete ja kaitseväes teenivate toetajate liikmete palgast maha ja saadetakse kogu juhatusse käsutusse.

§ 42. Ülejateenijatekogud saavad nii riigikui eramajades ruume, kütet ja valgustust, kui kaitseväe asutused.

§ 43. Kogu ruume ei tohi välja üürida, ükskõik missugusteks otstarveteks, heategevateks ühes arvatud.

§ 44. Rahatrahve võib määrata ainult raamatukogu tarvitamise eeskirjade mittetäitmisest. Muud rahatrahvid on keelatud.

§ 45. Kogu rahasummad ja väärtpaberid hoitakse alal riiklikus pangaasutuses.

§ 46. Kogu raha ja muud varandust tarvitab juhatus kogu kasuks oma parema äranägemise järele, kogu eelarves, kodukorras ja selles põhikirjas ette nähtud alustel ja piirides.

§ 47. Kogu vallasvara kohta peetakse üksik-asjalised nimekirjad igal majanduse alal eraldi.

Kogu arvepidamist peetakse kodukorras välja töötatud ja väeosa ülema poolt kinnitatud raamatute järele.

Aruande-aasta loetakse 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini.

§ 48. Hiljemalt 15. veebruariks annab juhatus revisjonikomisjonile möödunud aasta tegevuse aruande läbivaatamiseks ja revideerimiseks.

Revisjonikomisjoni poolt läbi vaadatud aruande esitab juhatus ühes revisjonikomisjoni märkustega ja oma seletustega üldkoosolekule.

§ 49. Ülejateenijatekogu liige vastutab tema kätte usaldatud kogu varanduse, kui teenistuse alal tema kätte usaldatud riigivara-duse eest.

§ 50. Ülejateenijatekogu võlad ja muud kohustused ei pea tõusma kogusummas üle kogu kõigi tegevliikmete ühe kuu palga summa.

Erakorralistel juhtumistel sõjaministri abi võib teha erandeid selle paragrahvi nõudmisest.

§ 51. Kogud on kohustatud esitama väeosa ülemale iga kolme kuu järele aruanded kogu võlgade ja kohustuste kohta.

§ 52. Väeosa ülem valvab § 50 tähendatud nõudmise täitmise järele ja kui kogu võlad ja kohustused kogusummas selle piiri ületavad, paneb tema kogule ette tarvitusele võtta abinõusid kogu võlgade ja kohustuste vähendamiseks.

6. peatükk. Kogu asutused ja tegevus.

§ 53. Selle põhikirja § 9 ette nähtud ülesannete täitmiseks üleajateenijatekogudel on õigus asutada raamatukogusid, einelaudu, laenu- ja hoiukassasid, spordivälju ja -saale ning muid üldkasulikke ettevõtteid. Nende asutuste ja ettevõtete valitsemise ja kasutamise kord määratakse kindlaks kogu kodukorras.

§ 54. Üleajateenijatekogude einelauad, kus üleajateenijad ise maja peavad, eraisikule välja rentimata, ei kuulu ärimaksu alla riigi ja omavalitsuse kasuks.

§ 55. Einelauas on lubatud võlgu anda ainult sööki, kusjuures krediidi suurus kindlaks määratakse kodukorras. Ohvitseridele ja sõjaväe-ametnikkudele võlgu andmine on keelatud.

§ 56. Üleajateenijatekogudel on keelatud asutada ettevõtteid, mis ärilise riisikoga ähvardavad ja üleajateenijatekogu eesmärkide teostamisega otsekohe seotud ei ole.

§ 57. Kogu ruumid on üleajateenijate koon-dumise ning üld- ja sõjateaduslikkude loen-gute, sportliste harjutuste, taktikaliste üles-annete üldiste lahendamiste jne. korraldamise kohaks.

Kogu ruumides on lubatud igasugused seltskondlikud mängud, välja arvatud hasart-mängud, kusjuures kogul õigus on mängude tarvitamise eest maksu võtta.

Mängude tarvitamise aeg ja maksud nende pealt määratakse kindlaks kodukorras.

§ 58. Seltskonnaga läbikäimise arendami-seks ja liikmete omavaheliseks lähenemiseks korraldab kogu oma ruumides mitmesuguseid seltskondlikke meelelahutusi (ballid, muusika-õhtud jne.) ning pidusööke (bankette).

Igasuguste meelelahutuste korraldamise, mis seotud rahaliste kuludega, otsustab üld-koosolek, kusjuures rahaline osavõtmine kõigile alalolevatele liikmetele sunduslik on, kui otsus on tehtud koosolekul 2/3 hääletaga ning väe-osa ülema poolt kinnitatud. Selle juures ei

või sarnaste juhtumiste puhul iga üksiku liikme osamaks aasta jooksul tõusta üle 5% tema aastapalgast.

§ 59. Kui kogu poolt korraldatavatel eten-dustel ja muusikaõhtutel külaliste maksu eest osavõtmine lubatud, on kogu juhatus kohustatud täitma kõik seaduslikud nõuded, mis on üldiselt maksma pandud maksuliste koduste etenduste ja kontsertide korraldamise kohta.

7. peatükk. Mitme kogu ühised ette-võtted.

§ 60. Ühte garnisoni või diviisi kuuluvate väeosade üleajateenijatekogud võivad ühiselt asutada einelaua, kasiino ja muid kogule lubatud ettevõtteid.

Sarnase ühise ettevõtte asutamise otsusta-vad vastavad kogud eraldi.

§ 61. Kui kogud on põhimõttelikult otsus-tanud asutada ühise ettevõtte, valib iga kogu kaks tegevliiget ühisesse komisjoni, kes ühise ettevõtte kodukorra välja töötab. Komisjoni esimehe valivad liikmed oma keskel.

Ühise ettevõtte kodukord peab kindlaks määrama ettevõtte juhtimise, tema kasutamise üksikute kogude ja liikmete poolt, iga kogu ainelise toetuse ettevõttele, tema asjaajamise kontroleerimise ja likvideerimise korra. Peale selle võib kodukord sisaldada veel teisi juha-tusi kohalistele oludele vastavalt.

Kodukord loetakse vastuvõetuks, kui iga üksik ühinenud kogu selle eraldi on vastu võtnud.

§ 62. Ühise ettevõtte asutamise otsuse ja ettevõtte kodukorra kinnitab, peale kodukorra vastuvõtmist iga ühinenud kogu poolt, vasta-valt garnisoni või diviisi ülem ja avaldab käsu-kirjas. Kodukord astub jõusse avaldamisega käsukirjas.

§ 63. Ühise ettevõtte asjus nõuab ja tema vastu esitatud nõudmistes kostab ühise ette-võtte juhatus, kuid ühise ettevõtte võlgade eest on iga ühinenud kogu täiel määral vastu-tav terve oma varandusega ja sissetulekutega.

8. peatükk. Kogu tegevuse lõpetamine.

§ 64. Üleajateenijatekogu lõpetab oma tegevuse väeosa likvideerimise korral.

Liitunud väeosade üleajateenijatekogu lõ-petab oma tegevuse viimase kui ühe liitunud väeosa likvideerimise korral.

Juhtumisel, kui väeosa koosseisu vähene-
mise või liitunud väeosadest mõne väeosa
likvideerimise tõttu kogu tegevliikmete arv
alla 25 langeb, on väeosa ülemal õigus esineda
kogu tegevuse lõpetamise ettepanekuga, mille
otsustab diviisi ülem.

Kogu likvideerimist ja varanduste hin-
damist toimetab väeosa ülema poolt määratud
likvideerimiskomisjon, kuhu kuuluvad: esi-
mees ja kaks liiget — väeosa ülema nimeta-
misel ja kaks liiget, likvideeritava kogu esita-
jat — kogu juhatuse ettepanekul.

§ 65. Likvideerimiskomisjon on kohusta-
tud lõpetama kogu jooksvad tehingud, sisse
nõudma võlad, välja kutsuma võlauskujad, tar-
bekorral võõrandama likvideeritava kogu var-
randused ja rahuldama võlauskujad.

Kui kogu varanduste realiseerimisest saa-
dud summadest kõigi võlgade katteks ei
jatku, siis tasuvad ülejäänud osa võlgadest
likvideeritava kogu need tegevliikmed, kes
väeosa likvideerimise või ümbermoodusta-
mise päeval väeosa nimekirjas seisis, proport-
sionaalselt nende palgale.

Varandus, mis kogu likvideerimisel üle
jääb, antakse üle:

- 1) väeosa liitumise korral allüksusena teise
väeosaga — selle väeosa ülejateenijateko-
gule;

- 2) väeosa jaotamise korral allüksustena mitme
väeosa vahel, samuti liidetud kogu jaota-
mise korral — jaotamise tagajärjel tekki-
nud ülejateenijatekogudele, kusjuures raha
jaotatakse proportsionaalselt uutesse kogu-
desse üle läinud endise kogu tegevliikmete
ja väeosas teeninud toetajate liikmete pal-
gale, muu varandus — endise väeosa või
liidetud ülejateenijatekogu üldkoosoleku
otsuse kohaselt;

- 3) likvideeritud väeosa asemele samal ajal
uue väeosa asutamise puhul — selle uue
väeosa ülejateenijatekogule, kui see asu-
tatakse;

- 4) väeosa täieliku likvideerimise korral —
ühele või mitmele alalolevale ülejateeni-
jatekogule, diviisi ülema määramise järele.

§ 66. Kogu likvideerimise aktid ja kogu
kirjavahetus antakse sõjaministeeriumi arhiivi.

Riigivanem J. Teemant.

Sõjaminister

kindralstaabi kindral-major N. Reek.

Riigisekretär K. Terras.